

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη

**Αρχαία Ελληνική Γλώσσα
Α΄ Γυμνασίου**

Θεματική ενότητα:

Η αγάπη του Αλεξάνδρου για τον Βουκεφάλα

Γ. Σύνταξη: Οι βασικοί όροι μιας απλής πρότασης

Τίτλος:

«Σύγχρονοι Αίσωποι»

Συγγραφή: ΜΑΡΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Εφαρμογή: ΕΛΕΝΗ ΛΑΜΠΑΚΗ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

Θεσσαλονίκη 2015

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Σύγχρονοι Αίσωποι

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Λαμπάκη

Δημιουργία σεναρίου

Μαρία Παναγιώτου

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Γυμνασίου

Χρονολογία

Από 5-3-2015 έως 9-3-2015 (Α΄ φάση) και 1-4-2015 έως 30-4-2015 (Β΄ φάση)

Σχολική μονάδα

Γυμνάσιο Τήνου

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ενότητα 11: Η αγάπη του Αλεξάνδρου για τον Βουκεφάλα - Γ΄ Σύνταξη: Οι βασικοί όροι μιας απλής πρότασης.

Διαθεματικό

Ναι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

I. Φιλολογικής Ζώνης

Νεοελληνική Γλώσσα

II. Άλλα γνωστικά αντικείμενα

Πληροφορική

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Χρονική διάρκεια

6 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής.

II. Εικονικός χώρος: διαδίκτυο.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την υλοποίηση του διδακτικού σεναρίου είναι η εξοικείωση του διδάσκοντος και των μαθητών με τα βασικά εργαλεία των ΤΠΕ, με τη χρήση φυλλομετρητών και εργαλείων κοινωνικής δικτύωσης, όπως η ιστοσελίδα.

Παράλληλα, είναι σημαντική η εξοικείωσή τους με τον ομαδοσυνεργατικό τρόπο εργασίας και τα προβλήματα που προκύπτουν από αυτήν.

Ο εκπαιδευτικός σε όλη τη διάρκεια εφαρμογής του σεναρίου καθοδηγεί τους μαθητές, συμβουλεύει και λύνει απορίες, που ενδεχομένως θα προκύψουν. Φροντίζει να προωθεί τη συζήτηση και συνεργασία μεταξύ των ομάδων, ενθαρρύνει και επιβραβεύει κάθε προσπάθεια, συμβάλλοντας στην ομαλή διεξαγωγή της δραστηριότητας.

Υλικοτεχνική υποδομή σχολικής μονάδας: ηλεκτρονικοί υπολογιστές, σύνδεση στο διαδίκτυο, βιντεοπροβολέας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη

Το σενάριο στηρίζεται

Μαρία Παναγιώτου; «Σύγχρονοι Αίσωποι», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα, Α΄ Γυμνασίου, 2014.

Το σενάριο αντλεί

—

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες εξετάζουν τους βασικούς όρους της πρότασης (υποκείμενο, αντικείμενο, κατηγορούμενο) στη νέα και την αρχαία ελληνική γλώσσα, συλλέγοντας πληροφορίες από ποικίλα ψηφιακά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, όπως το Ψηφιακό Σχολείο, την Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα και τον ιστοχώρο του «Ελληνικού Πολιτισμού». Έχοντας ως αφετηρία τη θεωρία του συντακτικού και τα παραδείγματα της νεοελληνικής γλώσσας σε συνδυασμό με τα αποτελέσματα της αναζήτησής τους για τη σύνταξη των προτάσεων στην αρχαία ελληνική, επιχειρούν μια συγκριτική θεώρηση των κύριων όρων της πρότασης διαχρονικά. Στη συνέχεια, συντάσσουν μύθους του Αισώπου, τους οποίους επιλέγουν οι ίδιοι από το [Μυθολογικόν Συντίπα του Φιλοσόφου](#) από τον ιστοχώρο του «Μικρού Απόπλου» και την ελεύθερου περιεχομένου βιβλιοθήκη, Βικιθήκη [Αισώπου Μύθοι](#), τους μεταγράφουν στα αρχαία ελληνικά και δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα, επισημαίνοντας τις διαφορές που παρατηρούν ανάμεσα στις δικές τους συντακτικές επιλογές και στις επιλογές του συγγραφέα, καθώς και τον ρόλο που παίζει κάθε όρος τόσο μέσα στην απλή πρόταση όσο και στο ευρύτερο κείμενο. Στο τέλος, συνθέτουν έναν δικό τους μύθο, για να στηλιτεύσουν ή να εξάρουν χαρακτήρες ή συμπεριφορές της καθημερινής τους ζωής, τον οποίο καλούνται να μεταφέρουν στα αρχαία ελληνικά και να τον αξιοποιήσουν για τη δημιουργία ενός πολυτροπικού κειμένου (το τελευταίο στάδιο παραλείφθηκε από την εφαρμογή).

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η συντάκτρια του σεναρίου αναφέρει ότι η συγκεκριμένη ενότητα επιλέχτηκε για τον σχεδιασμό διδακτικού σεναρίου μετά από τον προβληματισμό της για τη συνήθη γνωστική διαδικασία που εφαρμόζεται στα πλαίσια της σχολικής αίθουσας. Στην προσπάθειά της να παρακάμψει την προσφορά έτοιμων συντακτικών κανόνων και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

γενικεύσεων στους μαθητές και να κάνει πιο ελκυστικό το μάθημα του συντακτικού της αρχαίας γλώσσας, έχει την ευχέρεια να αξιοποιήσει το θεωρητικό και παραδειγματικό υλικό, που παρέχεται από ποικίλους ψηφιακούς πόρους – όπως στην Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα: Αρχές Σύνταξης, το Συντακτικό της Α.Ε.Γ. στην πλατφόρμα του Ψηφιακού Σχολείου κ.α. – το οποίο οι μαθητές μπορούν να συλλέξουν εύκολα, να το επεξεργαστούν και να διατυπώσουν οι ίδιοι αυτούς τους κανόνες.

Έτσι, το Γ' Μέρος της 11^{ης} Ενότητας θεωρήθηκε ένα ελκυστικό πεδίο εφαρμογής των ΤΠΕ, καθώς παρέχει στον εκπαιδευτικό αρκετή ευελιξία ως προς τη μεθόδευση της διδασκαλίας και συγχρόνως, μπορεί να εξυπηρετήσει μια πιο ευρυμαθή προσέγγιση του αρχαίου ελληνικού λόγου, που στηρίζεται περισσότερο στην ερευνητική περιέργεια των μαθητών.

Με αναζητήσεις στη νεοελληνική γλώσσα και την αξιοποίηση προηγούμενων εμπειριών και γνώσεων των μαθητών, τον εμπλουτισμό της θεωρίας με την ανεύρεση αρκετών παραδειγμάτων και την καλλιέργεια των δεξιοτήτων τους, παρέχεται στον διδάσκοντα η δυνατότητα να σχεδιάσει και να χρησιμοποιήσει ποικίλες εναλλακτικές εκπαιδευτικές μεθόδους, με στόχο την ενεργοποίηση και συμμετοχή όλων των μαθητών.

Βασικός σκοπός του σεναρίου είναι να μάθουν οι μαθητές να αξιοποιούν τις ΤΠΕ ως περιβάλλοντα έρευνας και ανακαλυπτικής μάθησης και να αποκτήσουν επίγνωση των δυνατοτήτων και των ορίων τους. Εργάζονται σε ομάδες, αναλαμβάνουν διαφορετικούς ρόλους, διερευνούν και ανακαλύπτουν τη γνώση σε ανοιχτά και κλειστά περιβάλλοντα μάθησης και δημιουργούν πολυτροπικά κείμενα, που αναρτώνται στο διαδίκτυο.

Η συγκεκριμένη πρόταση διδασκαλίας στηρίζεται στην *ομαδοσυνεργατική μάθηση* και υλοποιείται με την εφαρμογή της μεθόδου του *Σχεδιασμού* (“Design”), σε

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

συνδυασμό με την *πολυτροπική θεωρία της επικοινωνίας* και τους *πολυγραμματισμούς* (Cope & Kalantzis 2000, Kalantzis & Cope 2008, Kress & van Leeuwen 2001).

Ο εκπαιδευτικός κινείται στα όρια της *υποβοηθούμενης ανακάλυψης*, καθοδηγεί την όλη διαδικασία και εμπνυχώνει τους μαθητές, σύμφωνα με την παιδαγωγική *θεωρία του κοινωνικού εποικοδομισμού* του Vygotsky, συμβάλλοντας στη διανοητική εξέλιξη και τη γνωστική αυτονομία τους με κατάλληλα ερεθίσματα (*Ζώνη Επικείμενης Ανάπτυξης* Vygotsky, 1978).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές / μαθήτριες αναμένεται:

- Να εκτιμήσουν τη μελέτη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας ως φορέα πνευματικής δημιουργίας και να συνειδητοποιήσουν ότι αποτελεί την αφετηρία και τη συνέχεια της ελληνικής γλώσσας, σε μια προσπάθεια ενίσχυσης της γλωσσικής τους αυτογνωσίας.
- Να ενισχύσουν και να βελτιώσουν τόσο τη γλωσσική όσο και την επικοινωνιακή τους ικανότητα, ώστε να χρησιμοποιούν με επάρκεια και συνείδηση τον λόγο (προφορικό και γραπτό) στις διάφορες επικοινωνιακές περιστάσεις.
- Να αντλήσουν ηθικά διδάγματα από μύθους του Αισώπου που επιλέγουν οι ίδιοι, ώστε να συνδιαμορφώσουν αξίες και στάσεις ζωής που προάγουν τον άνθρωπο.
- Να εξοικειωθούν με την ομαδική εργασία, δουλεύοντας σε ανοιχτά περιβάλλοντα μάθησης που ευνοούν την κριτική διερεύνηση.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές / μαθήτριες αναμένεται:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

- Να προσεγγίσουν «ολιστικά» την ελληνική γλώσσα μέσα από την παράλληλη θέαση της δομής της πρότασης και της μορφής των βασικών της όρων, αλλά και του τρόπου απόδοσής τους από τα αρχαία στα νέα ελληνικά και αντίστροφα.
- Να κατανοήσουν τον ρόλο του συντακτικού, την ανάγκη να προηγείται η σύνταξη του κειμένου από τη μετάφρασή του, αλλά και το συστημικό χαρακτήρα της γλώσσας, δηλαδή τη θέασή της ως ολότητας που αποτελείται από απόλυτα αλληλεξαρτώμενα στοιχεία.
- Να προσδιορίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε όρου, αξιοποιώντας τη γνώση της νεοελληνικής και χρησιμοποιώντας το ψηφιακό υλικό ανοιχτών και κλειστών εκπαιδευτικών περιβαλλόντων μάθησης, όπως της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα, του Ψηφιακού Σχολείου κ.ά.
- Να κατανοήσουν τη σημασία της σωστής διάκρισης του ρήματος σε αμετάβατο - μεταβατικό και σε μονόπτωτο - δίπτωτο μεταβατικό ρήμα, ώστε να αναγνωρίζουν με επιτυχία συντακτικά τους όρους μιας πρότασης, τόσο στη νεοελληνική όσο και στην αρχαία ελληνική γλώσσα.
- Να επισημάνουν τις ομοιότητες και τις διαφορές που υπάρχουν ανάμεσα στη συντακτική σειρά των όρων μιας απλής πρότασης στην αρχαία και τη νεοελληνική και να προβληματιστούν για τον ρόλο που παίζει κάθε όρος, τόσο μέσα σε μια απλή πρόταση όσο και στη συγκρότηση ενός ευρύτερου κειμένου.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι το συντακτικό της αρχαίας ελληνικής αναφέρεται σε σχέσεις (απλές ή σύνθετες) εννοιών, σημασιών και νοημάτων, που ακολουθούν μια ιεραρχική διάρθρωση.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι η νεοελληνική γλώσσα έχει τις ρίζες της στην αρχαία και ότι αποτελεί συνέχεια και εξέλιξή της, ώστε να αποκτήσουν μία βαθύτερη γνώση της γλώσσας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γραμματισμοί

Νέοι Γραμματισμοί / Κριτικός Γραμματισμός

Οι μαθητές / μαθήτριες αναμένεται:

- Να αξιοποιήσουν με δημιουργικό τρόπο τα εργαλεία των ΤΠΕ με στόχο την ανάδειξη του κριτικού προβληματισμού κατά τη συλλογή πληροφοριών από ψηφιακά περιβάλλοντα και τη δημιουργία νέων ψηφιακών πόρων.
- Να γνωρίσουν τις δυνατότητες που τους προσφέρουν ανοιχτά αρχαιογνωστικά περιβάλλοντα, όπως η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, εκπαιδευτικές πλατφόρμες και εργαλεία, όπως το Ψηφιακό Σχολείο κ.ά.
- Να ασκηθούν στη συνεργατική παραγωγή λόγου χρησιμοποιώντας ποικίλα λογισμικά και εργαλεία (φυλλομετρητής, επεξεργαστής κειμένου κ.ά) και να αναγνωρίζουν τη ρευστότητα του ψηφιακού κειμένου.
- Να αναπτύξουν δεξιότητες οργάνωσης, ταξινόμησης και μετάδοσης πληροφοριών στους άλλους με τρόπο ελκυστικό και κατανοητό μέσω πολυτροπικών κειμένων.
- Να αντιληφθούν ότι τα εργαλεία του Web 2.0 αποτελούν μια νέα κειμενική πραγματικότητα, η οποία ευνοεί την υπεύθυνη συνεισφορά της προσωπικής τους άποψης στο παγκόσμιο διαδικτυακό «χωριό».

Διδακτικές πρακτικές

Με τις διδακτικές πρακτικές του συγκεκριμένου σεναρίου επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες:

- Να αναπτύξουν τακτική διερευνητικής προσέγγισης στη διαδικασία εμπέδωσης γνώσεων, καθώς η διδακτική μέθοδος που χρησιμοποιείται είναι η επαγωγική.
- Να εμπεδώσουν ως μαθησιακή πρακτική την ομαδική εργασία και τη συνεργασία, αφού θα εργαστούν σε ομάδες, εντός των οποίων μπορούν να

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

αναλάβουν συγκεκριμένους ρόλους, ενώ η συνδρομή του διδάσκοντος θα είναι μόνο καθοδηγητική.

- Να ασκηθούν στην κριτική αξιοποίηση ψηφιακών περιβαλλόντων και πηγών, συγκρίνοντας διαφορετικά κειμενικά είδη που προέρχονται από διαφορετικά περιβάλλοντα.
- Να αναπτύξουν πρωτοβουλίες κατά τη μαθησιακή διαδικασία: α) ιεραρχώντας προτεραιότητες και επιλέγοντας τι είναι αναγκαίο να κατακτήσουν και β) διαμορφώνοντας οι ίδιοι τη μαθησιακή πορεία που θα ακολουθήσουν σε συνεργασία με την ομάδα τους και με την καθοδήγηση του διδάσκοντος.
- Να καλλιεργήσουν δεξιότητες αναφορικά με τη χρήση των ΤΠΕ και να δημιουργήσουν δικούς τους ψηφιακούς πόρους.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αρκετά συχνά οι μαθητές / μαθήτριες γίνονται μάρτυρες φαινομένων κακομεταχείρισης της ελληνικής γλώσσας εξαιτίας των γραμματικών και συντακτικών λαθών που σημειώνονται τόσο στον γραπτό, όσο και στον προφορικό λόγο (ανορθογραφίες, σολοικισμοί, ακυριολεξίες, λεξιπενία). Όταν διδάσκονται την αντίστοιχη ενότητα στα αρχαία ελληνικά, συχνά αναφέρουν γλωσσικά ολισθήματα προσώπων της επικαιρότητας ή απρόσεκτων τηλεπαρουσιαστών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης ή ακόμα μπορεί να φέρουν στην τάξη και μια συλλογή από «μαργαριτάρια» μαθητών. Επομένως, η περιέργεια και η δεκτικότητά τους για την ορθή χρήση της γλώσσας είναι οξυμμένη, ενώ και ο εκπαιδευτικός από την πλευρά του θα μπορούσε να αναφερθεί σε [Συνηθισμένα λάθη στη χρήση της Γλώσσας](#) από τον ιστοχώρο «Γνωμολογικών».

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το παρόν σενάριο εκπονήθηκε με άξονα το Γ' μέρος της [11^{ης} Ενότητας](#) του σχολικού εγχειριδίου με τίτλο «Οι βασικοί όροι μιας απλής πρότασης», το οποίο εντάσσεται στη διδακτέα ύλη της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας στην Α' Γυμνασίου. Συμφωνεί με τους ειδικούς σκοπούς και στόχους του του Διαθεματικού Ενιαίου Πλαισίου Προγράμματος Σπουδών για τη διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας από πρωτότυπο στην Α' Γυμνασίου ([ΔΕΠΠΣ - ΑΠΣ](#)), (σελ. 78-79, 80-82 και 93-94), καθώς και με τους επιμέρους διδακτικούς στόχους για το Γ' μέρος: Σύνταξη, στην Ενότητα 11 του σχολικού εγχειριδίου της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας, που προσδιορίζονται στο [Βιβλίο Εκπαιδευτικού](#).

Στη συγκεκριμένη διδακτική πρόταση γίνεται επέκταση της διδασκαλίας και αφιερώνονται επιπλέον ώρες σε σχέση με τα προβλεπόμενα από το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο συγκεκριμένο σενάριο η χρήση των ΤΠΕ παρέχει στους μαθητές τη δυνατότητα να αξιοποιήσουν δημιουργικά ανοιχτά και κλειστά ψηφιακά περιβάλλοντα, που ενισχύουν την ουσιαστική διερεύνηση στο διαδίκτυο για τη συλλογή πληροφοριακού υλικού το οποίο είναι απαραίτητο για την εκπόνηση των προτεινόμενων δραστηριοτήτων και την εμπέδωση της συντακτικής θεωρίας. Συγχρόνως, τους προσφέρει την ευκαιρία να αναστοχαστούν σχετικά με την πορεία τους προς τη γνώση και να εξάγουν την πληροφορία επαγωγικά, να αναπτύξουν την ερευνητική τους περιέργεια και να εκφράσουν τις ταυτότητές τους παράγοντας δικά τους πολυτροπικά κείμενα στα πλαίσια της ομαδικής συνεργασίας και αλληλεπίδρασης. Οι τελικές εργασίες που συνδιαμορφώνουν αναρτώνται στην ιστοσελίδα της τάξης, καθιστώντας τους ίδιους κοινότητα μάθησης. Επομένως, αναπτύσσουν γνωστικές δεξιότητες υψηλού επιπέδου, εξοικειώνονται με το χειρισμό του ηλεκτρονικού υπολογιστή και τη χρήση νέων λογισμικών.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα Α΄ Γυμνασίου:

[Ενότητα 11: Η αγάπη του Αλεξάνδρου για τον Βουκεφάλα, Γ΄ Σύνταξη: Οι βασικοί όροι μιας απλής πρότασης.](#)

[Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου).

[Συντακτικό Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου).

Υποστηρικτικό / εκπαιδευτικό υλικό

Ιστοσελίδες

[«Ελληνικός Πολιτισμός»](#) [πηγή: Ιστοχώρος του Γ. Παπαθανασίου στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο].

[Αισώπου Μύθοι](#) [πηγή: Βικιθήκη]

[Μυθολογικόν Συντίπα του Φιλοσόφου](#). Στο Μιχαήλ Ανδρεόπουλου Μυθολογικόν Συντίπα του φιλοσόφου. Κείμενο, εισαγωγή και μετάφραση Γιώργου Μπλάνα [πηγή: Ιστοχώρος «Μικρός Απόπλους» Επιμέλεια: Άγγελος Περδικούρης].

[Αρχές Σύνταξης της Αρχαιοελληνικής Γλώσσας](#) [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα]

Διδακτική πορεία / στάδια /φάσεις

Το σενάριο εφαρμόστηκε με αρκετές τροποποιήσεις λόγω έλλειψης χρόνου και λόγω της εκτιμώμενης δυσκολίας του, ενώ μικρές τροποποιήσεις προέκυψαν και κατά τη διάρκεια της εφαρμογής λόγω έκτακτων απροόπτων.

Για τις ανάγκες της εφαρμογής το σενάριο διαρθρώθηκε σε τρεις φάσεις. Στην πρώτη οι μαθητές δημιούργησαν ένα δικό τους «συντακτικό» για τους βασικούς όρους της πρότασης, αντλώντας πληροφορίες από το διαδίκτυο και κάνοντας συγκρίσεις των αρχαίων με τα νέα ελληνικά. Η διαφοροποίηση σε σχέση με το προτεινόμενο σενάριο είναι ότι οι μαθητές δούλεψαν σε ομάδες που εξέταζαν παράλληλα τους βασικούς όρους της πρότασης, ενώ η αρχική του μορφή προέβλεπε

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

την εξέτασή τους με κοινά Φύλλα Εργασίας σε διαδοχικά στάδια, κάτι που θα απαιτούσε πολλαπλάσιες διδακτικές ώρες από αυτές που είναι εφικτό να διατεθούν μέσα στη σχολική χρονιά. Στη δεύτερη φάση οι μαθητές εφάρμοσαν τα όσα έμαθαν αναγνωρίζοντας τη βασική συντακτική δομή αρχαίων μύθων. Η τρίτη φάση, που δεν εφαρμόστηκε λόγω πίεσης χρόνου, προέβλεπε τη δημιουργία από τους μαθητές ενός μύθου και τη μεταγραφή του στα αρχαία ελληνικά (πρόταση της συντάκτριας) ή τη μεταγραφή ενός αρχαίου μύθου σε κόμικ, στην οποία οι μαθητές θα διατηρούσαν τη βασική δομή της πρότασης (πρόθεση της εκπαιδευτικού για την εφαρμογή, που δεν ήταν εφικτό να πραγματοποιηθεί τελικά).

Ειδικότερα, η εφαρμογή του σεναρίου κύλησε ως εξής:

Α' φάση

(3 ώρες, εργαστήριο πληροφορικής)

Οι μαθητές αρχικά ενημερώθηκαν για τον σκοπό του σεναρίου και τον τρόπο εργασίας τους. Για τον χωρισμό σε ομάδες εφαρμόστηκε η εξής δραστηριότητα: δόθηκαν ανακατεμένοι σε χαρτάκια οι όροι πέντε προτάσεων με απλή δομή, τους οποίους οι μαθητές έπρεπε να συνδέσουν σαν παζλ, ώστε να βρουν τα μέλη της ομάδας τους. Οι προτάσεις γράφτηκαν στον πίνακα ολοκληρωμένες και αυτό έδωσε την ευκαιρία να αναγνωριστούν από τους μαθητές οι βασικοί όροι, με τους οποίους ήταν εξοικειωμένοι από το μάθημα της νεοελληνικής γλώσσας ήδη από το δημοτικό. Στη συνέχεια, τους διανεμήθηκαν τα Φύλλα Εργασίας, με τα οποία ασχολήθηκαν σε δύο συνεχόμενες ώρες.

Δύο ομάδες [1], [2] αναζήτησαν πληροφορίες για το υποκείμενο (ορισμός, πτώση, τρόπος εντοπισμού του, μορφές που μπορεί να λαμβάνει, περιπτώσεις παράλειψής του, αττική σύνταξη) μέσα σε μία απλή πρόταση της νεοελληνικής και, στη συνέχεια, της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. Συμπλήρωσαν συνοπτικούς πίνακες, που διευκολύνουν τη συγκριτική θεώρηση των συντακτικών φαινομένων και την

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

εξαγωγή συμπερασμάτων, με απώτερο στόχο να διαπιστώσουν τις ομοιότητες και τις διαφορές του συγκεκριμένου συντακτικού όρου στη νέα και την αρχαία ελληνική και να κατανοήσουν τη διαχρονία στον συνταγματικό και παραδειγματικό άξονα της γλώσσας, ώστε να εκτιμήσουν την οικονομία της.

Οι δύο ομάδες [3], [4] που ασχολήθηκαν με το αντικείμενο αναζήτησαν και κατέγραψαν σε ένα κείμενο του Word πληροφορίες για τον ορισμό του ρήματος στη νεοελληνική και τη διάκρισή του σε μεταβατικό και αμετάβατο. Ακολούθως, προσδιόρισαν το αντικείμενο, τις πτώσεις και τις μορφές που μπορεί να πάρει στη νεοελληνική, γράφοντας και ανάλογα παραδείγματα. Διέκριναν τα μονόπτωτα και δίπτωτα ρήματα και εντόπισαν τις πτώσεις του αντικειμένου των μονόπτωτων ρημάτων, επιχειρώντας μια συγκριτική μελέτη του συντακτικού όρου στη νέα και την αρχαία ελληνική μέσα από τη θεωρία και τα παραδείγματα που συνέλεξαν. Η προσέγγιση των δίπτωτων ρημάτων ήταν πολύ συνοπτική, αφού οι μαθητές θα εμβαθύνουν σε αυτήν την επόμενη χρονιά.

Τέλος, δύο ομάδες [5], [6] ασχολήθηκαν με το κατηγορούμενο, ερευνώντας αρχικά τα συνδεδεμένα ρήματα της νεοελληνικής, τον προσδιορισμό του κατηγορουμένου, τις μορφές και τις πτώσεις που μπορεί να λαμβάνει, ανάλογα με τον όρο της πρότασης που προσδιορίζει. Με αφετηρία τη θεωρία και τα παραδείγματα της νεοελληνικής γλώσσας οι μαθητές στη συνέχεια κατέγραψαν τα βασικότερα συνδεδεμένα ρήματα της αρχαίας γλώσσας με ανάλογα παραδείγματα και τις μεταφράσεις τους, προκειμένου να διευκολύνεται η κατανόησή τους. Επιπρόσθετα, αναζήτησαν και κατέγραψαν τα μέρη του λόγου που μπορούν να χρησιμοποιούνται ως κατηγορούμενα με ανάλογα παραδείγματα στα αρχαία και επιχείρησαν τη συγκριτική θεώρηση του όρου στον συνταγματικό και παραδειγματικό άξονα της γλώσσας διαχρονικά, ώστε να κατανοήσουν τη συμφωνία του κατηγορουμένου με το γένος, τον αριθμό και την πτώση του προσδιοριζόμενου όρου. Ακολούθως, αναζήτησαν συνδεδεμένα ρήματα της αρχαίας ελληνικής, τα οποία συντάσσονται με

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

κατηγορούμενο του αντικειμένου, καθώς και μερικά παραδείγματα, προκειμένου να συνειδητοποιήσουν και τη συμφωνία του με τον όρο που προσδιορίζει.

Τα ψηφιακά περιβάλλοντα που αξιοποιήθηκαν ήταν: 1) η [Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) 2) ο ιστοχώρος του «[Ελληνικού Πολιτισμού](#)» 3) η [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#) και 4) το [Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου). Οι περισσότεροι μαθητές αρκέστηκαν στην *Αντιγραφή* και *Επικόλληση* παραδειγμάτων από την ψηφιακή μορφή των σχολικών βιβλίων και κατέφυγαν σε άλλες πηγές μόνο όταν δεν έβρισκαν επαρκές υλικό. Αν και η διασταύρωση πληροφοριών από πολλές πηγές είναι μια δεξιότητα που οι μαθητές πρέπει να ενθαρρυνθούν να καλλιεργήσουν, η διδάσκουσα δεν επέμεινε σε αυτό, διότι θεώρησε σημαντικότερη την εξοικείωση των μαθητών με τα σχολικά βιβλία της Γραμματικής και του Συντακτικού, τα οποία σπάνια ενσωματώνονται στη διδακτική πράξη και μένουν συχνά ξεχασμένα στο σπίτι των παιδιών χωρίς να χρησιμοποιούνται.

Κατά την 3^η ώρα, οι μαθητές παρουσίασαν τα πορίσματα των εργασιών τους στην ολομέλεια, λύθηκαν απορίες και επισημάνθηκαν κάποια βασικά σημεία.

Ο εκπαιδευτικός μπορεί να αξιολογήσει τους μαθητές του παρακολουθώντας τον βαθμό και την ποιότητα της συνεισφοράς τους κατά την επιλογή, την επεξεργασία και ταξινόμηση των πληροφοριών, προκειμένου να απαντηθούν οι ερωτήσεις στο Φύλλο Εργασίας, την παρατηρητικότητα και την κριτική τους σκέψη, τις δεξιότητές τους ως προς τη χρήση των ΤΠΕ κ.ά.

Β' Φάση

(3 ώρες, εργαστήριο πληροφορικής).

Στη [Β' Φάση](#) του σεναρίου, οι μαθητές κλήθηκαν να επεξεργαστούν έναν αρχαίο μύθο, να αναγνωρίσουν σε αυτόν τους βασικούς συντακτικούς όρους και να αναδιατάξουν τη σειρά των λέξεων, ώστε να προσεγγίζει τη λογική σειρά των νέων

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ελληνικών, για να αντιληφθούν τις διαφορές σύνταξης των δύο γλωσσικών μορφών. Τη μέρα που ήταν προγραμματισμένο να ξεκινήσει η εφαρμογή, η ιστοσελίδα του «Μικρού Απόπλου» δεν ήταν προσβάσιμη από το Σχολικό Δίκτυο, και για αυτό στους μαθητές δόθηκαν οι τρεις μύθοι του Αισώπου που προτείνει η συντάκτρια (Γεωργού παίδες στασιάζοντες (ΠΣΤ'), Κώνωψ καί λέων (ΡΠΗ') και Κύων κοιμώμενος καί λύκος (ΡΠΔ') από τη Βικιθήκη [Αισώπου Μύθοι](#)), τους οποίους επεξεργάστηκαν χωρισμένοι σε έξι ομάδες, με διαφορετική διάρθρωση από την πρώτη φάση.

Αρχικά ζητήθηκε από τους μαθητές να χρωματίσουν με διαφορετικό χρώμα τους κύριους όρους της πρότασης (Ρήμα – Υποκείμενο – Αντικείμενο – Κατηγορούμενο) και στη συνέχεια να αναδιατάξουν τη σειρά των όρων, ολοκληρώνοντας τη δραστηριότητα με την αναζήτηση εικόνων στο διαδίκτυο σχετικών με τον μύθο, για να δημιουργήσουν πολυτροπικό κείμενο. Επειδή το κείμενο των Μύθων του Αισώπου είναι δυσκολότερο από τον Σύντιπα, που προτείνει η συντάκτρια για τις περισσότερες δραστηριότητες του σεναρίου, οι μαθητές δυσκολεύτηκαν αρκετά και τελικά περιορίστηκαν στη συντακτική αναγνώριση των κύριων όρων, με τη βοήθεια της μετάφρασης της Βικιθήκης και τη συχνή καθοδήγηση της διδάσκουσας. Κατά την πρώτη ώρα της Β' Φάσης, δεν εργάστηκαν όλες οι ομάδες με την ίδια προθυμία (ας σημειωθεί ότι ήταν τελευταία ώρα, τρεις μέρες πριν από τις διακοπές του Πάσχα). Για αυτόν τον λόγο η συνέχεια του σεναρίου μεταφέρθηκε για μετά το Πάσχα, ώστε οι μαθητές να το αντιμετωπίσουν με διαφορετική διάθεση, πράγμα που έγινε και τελικά τη δεύτερη ώρα της Β' Φάσης σχεδόν όλες οι ομάδες δούλεψαν με μεγαλύτερη προθυμία και καλά αποτελέσματα.

Την τελευταία ώρα της εφαρμογής έγινε η παρουσίαση των εργασιών των μαθητών και η επίλυση διαφόρων αποριών. Δυστυχώς ο διδακτικός χρόνος δεν επαρκούσε για να αφιερωθεί έστω και μία ώρα στη σύνθεση ενός μύθου ή τη μετατροπή σε κόμικ ενός από τους αισώπειους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Α΄ Φάση

Φύλλο Εργασίας 1

Το Υποκείμενο

Η αποστολή σας είναι να συλλέξετε από το διαδίκτυο πληροφορίες για το υποκείμενο του ρήματος στη νεοελληνική και την αρχαία ελληνική γλώσσα και να συμπληρώσετε τις επόμενες δραστηριότητες.

Μπορείτε να συλλέξετε πληροφορίες από τις παρακάτω ιστοσελίδες

- [Ιστοχώρος του «Ελληνικού Πολιτισμού».](#)
- [Αρχές Σύνταξης της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#)
- [Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφ. Β: Α΄ Το υποκείμενο του ρήματος.
- [Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Τρίτο Κεφάλαιο ☞ 1. Κείμενο – Περίοδος – Πρόταση (1.2. και 1.3.)

1. Υποκείμενο ονομάζεται ο όρος που μας δείχνει.....
2. Το Υποκείμενο τίθεται σε πτώση
3. Το Υποκείμενο το βρίσκουμε κάνοντας την ερώτηση
4. Γράψτε ποια μέρη του λόγου μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως υποκείμενα του ρήματος στη νέα και την αρχαία ελληνική γλώσσα, καθώς και μερικά παραδείγματα στον παρακάτω πίνακα:

Το Υποκείμενο των Ρημάτων

Τι μέρος του λόγου είναι το υποκείμενο	Παραδείγματα ν.ε	Παραδείγματα α.ε	Μετάφραση
1. Ουσιαστικό			

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην ποιότητα της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2. Αριθμητικό			
3. Αντωνυμία			
4. Φράση με άρθρο			
5. Πρόταση			

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Φύλλο Εργασίας 2

Το Υποκείμενο

Η αποστολή σας είναι να συλλέξετε από το διαδίκτυο πληροφορίες για το υποκείμενο του ρήματος στη νεοελληνική και την αρχαία ελληνική γλώσσα και να συμπληρώσετε τις επόμενες δραστηριότητες.

Μπορείτε να συλλέξετε πληροφορίες από τις παρακάτω ιστοσελίδες

- [Ιστοχώρος του «Ελληνικού Πολιτισμού».](#)
- [Αρχές Σύνταξης της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#)
- [Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφ. Β: Α' Το υποκείμενο του ρήματος.
- [Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Τρίτο Κεφάλαιο ☞ 1. Κείμενο – Περίοδος – Πρόταση (1.2. και 1.3.)

1. Υποκείμενο ονομάζεται ο όρος που μας δείχνει
2. Το Υποκείμενο τίθεται σε πτώση
3. Το Υποκείμενο το βρίσκουμε κάνοντας την ερώτηση
4. Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί να παραλείπεται το υποκείμενο; Γράψτε από ένα παράδειγμα στην αρχαία και τη νεοελληνική γλώσσα.

Το υποκείμενο παραλείπεται	Παραδείγματα ν.ε	Παραδείγματα α.ε	Μετάφραση

5. Το ρήμα της πρότασης κανονικά συμφωνεί με το υποκείμενό του ως προς το πρόσωπο και τον αριθμό, όπως και στα νέα ελληνικά π.χ. *σύ λέγεις,*

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ἡμεῖς λέγομεν. Σε ποια περίπτωση το ρήμα στα αρχαία ελληνικά δεν συμφωνεί με τον αριθμό του υποκειμένου; Πώς λέγεται αυτό το φαινόμενο; Γράψτε ένα ή δύο παραδείγματα.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Φύλλο Εργασίας 3

Το Αντικείμενο

Η αποστολή σας είναι να συλλέξετε πληροφορίες από το διαδίκτυο για το αντικείμενο του ρήματος στη νεοελληνική και την αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μπορείτε να συλλέξετε πληροφορίες από τις παρακάτω ιστοσελίδες:

- [Ιστοχώρος του «Ελληνικού Πολιτισμού».](#)
- [Αρχές Σύνταξης της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#)
- [Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφάλαιο Η΄ Ι Η διάθεση του Ρήματος και ΙΙ Η σύνταξη του Ρήματος
- [Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφάλαιο 3. Το ρήμα και η ρηματική φράση ☞ 3.1, 3.2 (α) και 3.3.

1. Το ρήμα δηλώνει ότι
2. Τα ενεργητικά ρήματα χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: τα μεταβατικά, που η ενέργειά τους και τα αμετάβατα, που η ενέργειά τους
3. Αντικείμενο είναι ο όρος της πρότασης που
4. Το αντικείμενο του ρήματος στα νέα ελληνικά μπαίνει σε πτώση:

Οι πτώσεις του αντικειμένου στη ν.ε	Παραδείγματα της ν.ε

και στα αρχαία ελληνικά σε πτώση:

Οι πτώσεις του αντικειμένου στην	Παραδείγματα της α.ε	Μετάφραση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

α.ε		

5. Ένα ρήμα που παίρνει δύο αντικείμενα σε δύο διαφορετικές πτώσεις (ή δύο αντικείμενα σε αιτιατική, που το ένα δηλώνει πρόσωπο και το άλλο πράγμα), ονομάζεται

Να δώσεις ένα ή δύο παραδείγματα σε νέα και τα αρχαία ελληνικά.

Παραδείγματα της ν.ε	Παραδείγματα της α.ε	Μετάφραση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας 4

Το Αντικείμενο

Η αποστολή σας είναι να συλλέξετε πληροφορίες από το διαδίκτυο για το αντικείμενο του ρήματος στη νεοελληνική και την αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μπορείτε να συλλέξετε πληροφορίες από τις παρακάτω ιστοσελίδες:

- [Ιστοχώρος του «Ελληνικού Πολιτισμού».](#)
- [Αρχές Σύνταξης της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#)
- [Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφάλαιο Η΄ Ι Η διάθεση του Ρήματος και Ι Η σύνταξη του Ρήματος
- [Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφάλαιο 3. Το ρήμα και η ρηματική φράση ☞ 3.1, 3.2 (α) και 3.3.

1. Το ρήμα δηλώνει ότι
2. Τα ενεργητικά ρήματα χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: τα μεταβατικά, που η ενέργειά τους και τα αμετάβατα, που η ενέργειά τους
3. Αντικείμενο είναι ο όρος της πρότασης που
4. Ποια μέρη του λόγου μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως αντικείμενο των μονόπτωτων ρημάτων στα νέα και τα αρχαία ελληνικά; Αντιγράψτε και συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα γράφοντας και μερικά παραδείγματα της επιλογής σας.

Οι μορφές του αντικειμένου στη νέα και την αρχαία ελληνική γλώσσα

Τι μέρος του λόγου είναι το αντικείμενο	Παραδείγματα ν.ε	Παραδείγματα α.ε	Μετάφραση
1. Ουσιαστικό			

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2. Αντωνυμία			
3. Φράση με άρθρο			
4. Πρόταση			

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας 5

Κατηγορούμενο

Η αποστολή σας είναι να συλλέξετε από το διαδίκτυο πληροφορίες για τα συνδεδετικά ρήματα και το κατηγορούμενο στη νεοελληνική και την αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μπορείτε να αντλήσετε πληροφορίες από τις παρακάτω σελίδες.

- ο [Αρχές σύνταξης της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#)
- ο [Το Κατηγορούμενο](#), «Ελληνικός Πολιτισμός».
- ο [Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφάλαιο Τρίτο ☞ 1. Κείμενο - Περίοδος - Πρόταση ☞ 1.3 Η σύνταξη της απλής πρότασης: οι όροι.
- ο Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας (Α,Β,Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφ. Β: Β. Το κατηγορούμενο.

1. Κατηγορούμενο ονομάζουμε τον όρο της πρότασης που
2. Για να υπάρξει κατηγορούμενο, στην πρόταση χρειάζεται ένα
3. Συνδεδετικά ρήματα της νέας ελληνικής είναι
4. Το κατηγορούμενο βρίσκεται σε πτώση _____, όταν αναφέρεται στο _____ και σε πτώση _____, όταν αναφέρεται στο _____
5. Αναζητήστε στο διαδίκτυο και καταγράψτε στον παρακάτω πίνακα τα κυριότερα συνδεδετικά ρήματα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, καθώς και μερικά παραδείγματα της επιλογής σας με τη μετάφρασή τους:

Συνδεδετικά Ρήματα της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας

Συνδεδετικά Ρήματα α.ε	Παραδείγματα α.ε.	Μετάφραση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φύλλο Εργασίας 6

Κατηγορούμενο

Η αποστολή σας είναι να συλλέξετε από το διαδίκτυο πληροφορίες για τα συνδεδετικά ρήματα και το κατηγορούμενο στη νεοελληνική και την αρχαία ελληνική γλώσσα.

Μπορείτε να αντλήσετε πληροφορίες από τις παρακάτω σελίδες:

- [Αρχές σύνταξης της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας](#)
- [Το Κατηγορούμενο](#), «Ελληνικός Πολιτισμός».
- [Γραμματική της Νέας Ελληνικής Γλώσσας](#) (Α, Β, Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφάλαιο Τρίτο ☞ 1. Κείμενο - Περίοδος - Πρόταση ☞ 1.3 Η σύνταξη της απλής πρότασης: οι όροι.
- Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας (Α,Β,Γ Γυμνασίου) ☞ Κεφ. Β: Β. Το κατηγορούμενο.

1. Κατηγορούμενο ονομάζουμε τον όρο της πρότασης που
2. Για να υπάρξει κατηγορούμενο, στην πρόταση χρειάζεται ένα
3. Συνδεδετικά ρήματα της νέας ελληνικής είναι
4. Το κατηγορούμενο βρίσκεται σε πτώση _____, όταν αναφέρεται στο _____ και σε πτώση _____, όταν αναφέρεται στο _____
5. Ποια μέρη του λόγου χρησιμοποιούνται ως κατηγορούμενο στην αρχαία ελληνική; Αναζητήστε πληροφορίες στο διαδίκτυο και στη συνέχεια αντιγράψτε και _____ συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα, γράφοντας και ανάλογα παραδείγματα και τη μετάφρασή τους.

Το κατηγορούμενο στην αρχαία ελληνική γλώσσα

Τι μέρος του	Παραδείγματα α.ε.	Μετάφραση
--------------	-------------------	-----------

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

λόγου είναι το κατηγορούμενο:		
Ουσιαστικό		
Επίθετο		
Αριθμητικό		
Πρόταση		

6. Αναζητήστε στο διαδίκτυο και καταγράψτε αρχαία ρήματα που συντάσσονται με κατηγορούμενο του αντικειμένου. Στη συνέχεια, γράψτε και μερικά αντίστοιχα παραδείγματα με τη μετάφρασή τους.

Συνδεδετικά Ρήματα με κατηγορούμενο του αντικειμένου στα αρχαία ελληνικά

Ρήματα με κατηγορούμενο του αντικειμένου	Παραδείγματα α.ε.	Μετάφραση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Β΄ Φάση

Φύλλο Εργασίας (κοινό)

- Μεταβείτε στην ελεύθερου περιεχομένου βιβλιοθήκη, Βικιθήκη [Αίσώπου Μύθοι](#) και αντιγράψτε έναν από τους παρακάτω μύθους:
 - α) Γεωργού παίδες στασιάζοντες (ΠΣΤ΄)
 - β) Κώνωψ και Λέων (ΡΠΗ΄)
 - γ) Κύων κοιμώμενος και λύκος (ΡΠΔ΄)
- Σημειώστε τους κύριους όρους των προτάσεων (Ρήματα, Υποκείμενα, Αντικείμενα και Κατηγορούμενα). Στη συνέχεια, να αναλύσετε συντακτικά κάθε πρόταση του κειμένου και να το ξαναγράψετε στα αρχαία ελληνικά με τη σωστή συντακτική σειρά των λέξεων, ώστε να σας είναι πιο κατανοητό.
- Αναζητήστε στο διαδίκτυο εικόνες σχετικές με το μύθο που επιλέξατε, αποθηκεύστε τις σε ένα φάκελο στην *Επιφάνεια Εργασίας* και δημιουργήστε ένα πολυτροπικό κείμενο (συνδυασμός κειμένου, εικόνας, ήχου, βίντεο).
 - Τι μας διδάσκει ο μύθος που διαλέξατε;
 - Ποιες αλλαγές αναγκαστήκατε να κάνετε στη συντακτική σειρά των λέξεων κάθε πρότασης σε σχέση με το αρχικό κείμενο, προκειμένου να αποδώσετε σαφέστερα το νόημά του;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Η συντάκτρια επισημαίνει ότι η συγκεκριμένη πρόταση διδασκαλίας θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε συνεργατική έρευνα ή με διαθεματική προσέγγιση των βασικών όρων της πρότασης που διδάσκονται στη Νεοελληνική Γλώσσα της Α΄ Γυμνασίου (στις Ενότητες 5 και 6 του αντίστοιχου σχολικού εγχειριδίου). Επίσης, σχετικά με τη διάρκεια εφαρμογής του συγκεκριμένου σεναρίου τονίζει ότι αυτή εξαρτάται από το επίπεδο της αρχαιογνωσίας των μαθητών και από την εξοικείωσή τους με τα ηλεκτρονικά εργαλεία που θα χρησιμοποιήσουν. Στην περίπτωση που ο διδάσκων θα διαπιστώσει δυσκολίες των μαθητών και χρονική καθυστέρηση, μπορεί να προτείνει την περαιτέρω εξειδίκευση και ανάληψη ρόλων από επιμέρους μαθητές στο εσωτερικό των ομάδων. Συνάμα, έχει την ευχέρεια να παρακάμψει κάποιες από τις προτεινόμενες δραστηριότητες του σεναρίου, στην περίπτωση που επιθυμεί τη συντόμευσή του, εφόσον αυτό διαρθρώνεται σε πέντε φάσεις, οι οποίες μπορούν να λειτουργήσουν ανεξάρτητα ή και συνδυαστικά. Επομένως, εξαρτάται από τις προσωπικές εκτιμήσεις και πρωτοβουλίες του διδάσκοντος πώς θα μετασχηματίσει το σενάριο, προκειμένου να δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για την προσέγγιση του συντακτικού της αρχαίας ελληνικής γλώσσας από τους μαθητές του, να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον και την ενεργό συμμετοχή όλων.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι η συντάκτρια πρότεινε μια τρίτη φάση, στην οποία οι μαθητές θα καλούνταν να γράψουν έναν δικό τους μύθο στη νεοελληνική γλώσσα, για να αποδοκιμάσουν ή να επιδοκιμάσουν χαρακτήρες και συμπεριφορές της καθημερινότητάς τους και στη συνέχεια να τον μεταφέρουν στα αρχαία ελληνικά, εφαρμόζοντας τη συντακτική θεωρία που επεξεργάστηκαν στις προηγούμενες φάσεις. Μια απλούστερη εναλλακτική θα ήταν οι μαθητές να μετατρέψουν έναν αρχαίο μύθο σε αρχαιόγλωσσο κόμικ, διατηρώντας στους διαλόγους και τις λεζάντες τους βασικούς όρους της πρότασης.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η πρώτη φάση του σεναρίου κύλησε πολύ ομαλά και με καλό ρυθμό εργασίας. Όπως επισημάνθηκε, το μόνο αρνητικό ήταν ότι χρησιμοποίησαν μόνο μία πηγή και όχι πολλαπλές, σύνηθες φαινόμενο κατά την αναζήτηση πληροφοριών στα παιδιά αυτής της ηλικίας. Πρέπει να σημειωθεί ωστόσο ότι σε πολλά σημεία οι μαθητές μετέφεραν μηχανικά τις πληροφορίες που έβρισκαν χωρίς να τις αντιλαμβάνονται απόλυτα, όπως για παράδειγμα η έννοια του αντικειμένου / κατηγορούμενο με τη μορφή απαραιτήτου ή φράσης / πρότασης, φαινόμενα με τα οποία θα εξοικειωθούν σε μεγαλύτερες τάξεις τόσο για τα νέα όσο και για τα αρχαία ελληνικά.

Για την εφαρμογή του σεναρίου κρίθηκε σκόπιμο να μεσολαβήσει μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ των δύο φάσεων, έτσι ώστε οι μαθητές να εξοικειωθούν λίγο περισσότερο με τους συντακτικούς όρους μέσω των κειμένων του σχολικού βιβλίου (επειδή μέχρι την Ενότητα 11 πολλά κείμενα έχουν αφαιρεθεί από τη διδακτέα ύλη) και να διδαχθούν κάποια γραμματικά φαινόμενα, ιδίως τη μέση φωνή, που θα τους διευκολύνουν στην επεξεργασία των αγνώστων μύθων του Αισώπου. Αυτό στην πράξη αποδείχθηκε άσκοπο, αφού ο διδακτικός χρόνος ήταν τόσο περιορισμένος που στο διάστημα που μεσολάβησε οι μαθητές έκαναν ελάχιστα κείμενα αλλά και γραμματική. Τελικά, λόγω και της αποδιοργάνωσης των μαθητών λίγο πριν από τις διακοπές του Πάσχα, η ολοκλήρωση του σεναρίου μεταφέρθηκε για μετά το άνοιγμα των σχολείων, κάτι που διέσπασε μεν τη συνοχή του σεναρίου, έδωσε όμως στη Β΄ Φάση τον χαρακτήρα της ευχάριστης ανακεφαλαίωσης του μαθήματος των Αρχαίων και ενός πιο παιγνιώδους κλεισίματος της χρονιάς.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ζώσης, Μ. 1999. *Συντακτικό του Αρχαίου Λόγου*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Kalantzis, M. & B. Core. 2008. «*Νέα Μάθηση. Μετασχηματιστικοί Σχεδιασμοί για την Παιδαγωγική και την Αξιολόγηση*».

<http://neamathisi.com/learning-by-design/> [13/03/2014]

Κουτσογιάννης, Δ. 2007. *Πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού νέων εφηβικής ηλικίας και (γλωσσική) εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

[http://www.greek-](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html)

[language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html](http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/studies/ict/teens/index.html) [13/03/2014]

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». Στο *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ (Ίδρυμα Μ. Τριανταφυλλίδη), 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf [02/02/2014]

Κουτσογιάννης, Δ. 2012. «Ο ρόμβος της γλωσσικής εκπαίδευσης». *Μελέτες για την ελληνική γλώσσα. Πρακτικά της 32^{ης} Συνάντησης του Τομέα Γλωσσολογίας Α.Π.Θ.* Θεσσαλονίκη: ΙΝΣ, 208-222.

http://ins.web.auth.gr/images/MEG_PLIRI/MEG_32_208_222.pdf [13/03/2014]

Κουτσογιάννης, Δ., Ακριτίδου, Μ. & Σ. Αντωνοπούλου. 2010. *Διαδραστικά συστήματα διδασκαλίας και η αξιοποίησή τους στα φιλολογικά μαθήματα*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Kress, G. 2000. «Σχεδιασμός του γλωσσικού προγράμματος σπουδών με βάση το μέλλον». *Γλωσσικός υπολογιστής*, 2, 111-124.

<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/glossika/kress/index.htm>

Μοσχόπουλος, Θ. & Γ. Μαυροειδής. 1989. *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Μπαχαράκης, Μ. Ι. 2010 [1993]. *Συνειρμικό και Λειτουργικό Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Μπαχαράκης.

Μυτιληναίος, Ο. 2000. *Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Πόλκας Λ. & Κ. Τουλούμης. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/3.1.3ancient_greek_polkas-touloumis_0.pdf [13/03/2014]

Τσέλικας, Σ. 2009. *Ρήματα της Α.Ε. που συντάσσονται με απαρέμφατο ή κατηγορηματική μετοχή: Διερεύνηση της σημασίας τους. Σενάριο για την αξιοποίηση των ηλεκτρονικών σωμάτων κειμένων στη διδασκαλία του συντακτικού της αρχαίας ελληνικής*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greek-language.gr/greekLang/ancient_greek/education/workshop/dokimes/somata-senario.html [13/03/2014]